

razporeja, da je bogatija videti še večja. Vsega je dovolj, kruha, sladkarij, melon, steklenic s konjakom, skodelic za čaj in kitajskega porcelana za kumis.

Gospodar pozna Jugoslavijo, kjer se je bil z Rdečo armado bojeval zadnje mesece vojne vihre. Pogosto omeni **Tita**, našega »gospodarja«. Razodene nam, koliko duš je včlanjenih v kolhoz, koliko je komunistov, koliko živali premorejo. V kolhozu vlada vzajemnost, ki pride posebno do veljave po hudih zimah, kakršna je bila pretekla.

Na vrsti je ovčja juha s čebulo, brez kakršnegakoli slabega priokusa. Uživa se brez žlic; ko se malce ohladi, jo z velikim užitek srebamo iz skodel, da v jurti kar cvrči – na bonton se ne oziramo. Začne se faza žganih pijač, skozi katero se z Rikom pretolčeva v glavnem uspešno in brez posledic. Gospodar v rafalih nazdravlja zdaj »rodini«, zdaj Titu, zdaj kolhozu, zdaj Jugoslaviji in konjak tudi v resnici popije, medtem ko midva goljufava, saj bi naju sicer na smrt bolna že kmalu odnesli k vraču v ordinacijo. Če v skodelico z ognjeno vodo »slučajno« pade olupek ali melonina pečka, Ahmad osebno likvidira vsebino, da bi naju ne motilo nebodigatreba smetovje.

Prinesejo ogromen srebrn krožnik, na katerem je okusno pečeno ovčje meso. Vsak si lahko vzame, kar si želi, meni kot najstarejšemu pa grozi še ovčja glava, sicer največja poslastica in počastitev gosta, kateremu jo ponudijo. To je stvar za sladokusce in poznavalce protokola.

Z glave odrežem nekaj mesa, ostale postopke, ki vodijo do možganov, pa zavlačujem, da bi jih v splošnem direndaju opravili večji Nemci in Poljaki, ki pridejo na obisk. Tako se kočljivi problem razreši sam od sebe, brez blamaže za mene in brez slabe volje za gospodarja. Še dobro, da ne ponujajo slanega čaja z žaltavim surovim maslom, kot je navada med šerpami v Nepal u Tibetu!

Planika

VERA PIPAL

*Planika bela zacvetela
spet bo sredi sivih sten.
Ve, kako zelo je lepa
in priljubljena ljudem.*

*Encijan in rododendron,
lepi jeglič in volčin –
poleg nje so vsi lepotci
naših ljubljenih planin.*

*Naj krasijo naše gore,
naj nam z njimi bo lepo.
Božajmo jih le s pogledi
in umaknimo roko.*

Strežemo si z ovčino, slaščicami in kruhom, ki gredo zares v slast. Poznajo se nam tedni na gori, kjer ni bilo možnosti niti teka za normalno prehranjevanje, kaj šele za kake požrtije. Kljub izdatni hrani v bazi po vrnitvi smo še vedno izstradani in dehidrirani.

Pred slovesom je na vrsti obdaritev gospodarja. Z Rikom sva sprva v zadregi, saj doma nisva vedela, kaj vse naju čaka in razen značk nisva vzela s seboj nič vrednega. Reši naju moj švicarski oficirski nož, ob katerem gospodarju oči kar zasijejo. Kaže, da sva mu z njim zares ustregla. Navsezadnje je pa že nekaj drugega kot neuporabne značke, s katerimi bi osrečil kvečjemu ženske in otroke.

S pozno uro se pojavi želja po spancu, naključni gostje pa le neradi odidejo; nekateri se precej okajeni odpravijo v kino. Za hip moramo ven, na prosto, tudi mi. Tiho noč moti brnenje agregata. Noč na 3200 metrih je hladna, na nebu sveti milijon zvezd. Potem se zalezemo v prešite odeje gospodarja Ahmada. Spimo kot ubiti, brez prebujanja. Bilanca telesa je še kar negativna. Kar sprejme, vse predela in potakne po celicah, nič ne sme v izgubo!

Zjutraj nama polkovnik Racek naroča pozdrave za **Miho Potočnika** in udeležence naše prve odprave v Pamir. Razkaže nam bližnje vrhove, večinoma pet- in šesttisočake, ki so večidel že na kitajskih tleh in seveda še nedotaknjeni. Pozornost zbujata zlasti vitka, strma piramida Pogrančnika.

Nadvse okusen in slasten zajtrk z obilico čebule se doobra zavleče; šele ko nas Nakim iz vodstva glasno priganja, se končno ginjeni poslovimo od tršatega gostitelja in njegove družine.

ZA SLOVO SPET OŠ IN MOSKVA

Pot je dolga, polna čudovitih razgledov, ki jih zavoljo obmejnega pasu ne ovekovečimo s svojimi fotoaparati. Spotoma se za hipec spet ustavimo na sedlu, odkoder poslednjič vidimo plečati Leninov vrh. V Toplih vodah so med našo odsotnostjo pozidali most, v gosteh imajo letoviščarje, ki se jim pridružimo pri mizi. Tam pospravimo popotnico, ki nas spremlja že od kolhoza. Naš cilj je sedaj Oš, kjer se po treh urah nastanimo v starem orientalsko zaniknem hotelu. Miru seveda ni; niti pošte ne morem oddati, a če je lahko počakala do danes, bo še do jutri.

Zvečer se zberemo v restavraciji. Večerji sledijo banke, govorance, zdravice. Umetnik **Šisko** razpravlja o vrednotah alpinizma. Mimogrede pikne Poljake, ki po nesreči bolgarskega tovariša niso sodelovali v reševalni akciji, ampak tebi nič meni nič lepo sestopili v dolino. Bradati Peter obtožbe zavrne in s kolegi užaljen odide, kmalu pa se spet vsi vrnejo. Puščobneži okoli polnoči odrinemo v hotel. Radi bi spali, a se s **Konopljovim** zapletemo v dolg razgovor o opremi. Huda vročina nam tako in tako ne da spati.

Smo na rodovitnih srednjeazijskih ravninah, kjer uspeva odličen bombaž. Zato si naslednjega dne ogledamo bližnjo tovarno svile, ustanovljeno leta 1929. Seznanijo